

Strategie ČR pro evropskou integrovanou správu hranic 2020 - 2024

Obsah

Úvod.....	3
Evropský kontext.....	3
Strategie ČR pro evropskou integrovanou správu hranic	4
1. Ochrana hranic	7
2. Analýza rizik.....	11
3. Výměna informací a spolupráce mezi členskými státy a mezi členskými státy a agenturou Frontex	13
4. Meziagenturní spolupráce mezi příslušnými orgány ČR.....	15
5. Spolupráce se třetími zeměmi	18
6. Technická a operativní opatření na území ČR.....	20
7. Navracení státních příslušníků třetích zemí	22
8. Využívání moderních technologií (včetně rozsáhlých informačních systémů), výzkum a inovace	24
9. Mechanismy pro kontrolu kvality	26
10. Mechanismy solidarity, zejména unijní nástroje financování.....	28
11. Odborná příprava	30
12. Základní práva	32
Seznam zkratk	34

Úvod

Předkládaná *Strategie České republiky pro evropskou integrovanou správu hranic* (dále také jen Strategie) definuje strategické priority ČR v oblasti správy vnějších hranic. Hlavním cílem Strategie je zefektivnit správu vnějších hranic na národní úrovni a zároveň přispět ke zlepšení situace na evropské úrovni tak, aby došlo k posílení bezpečnosti schengenského prostoru při zachování volného pohybu osob.

Evropský kontext

Migrační krize v letech 2015 – 2016 a její důsledky poukázaly na potřebu zásadním způsobem zkvalitnit ochranu vnějších hranic EU/Schengenu a zefektivnit systém navracení neoprávněně pobývajících státních příslušníků třetích zemí.

Ochrana vnějších hranic EU/Schengenu se dostává nejvyšší politické pozornosti. Strategickou i normotvornou činností v této oblasti se pravidelně zabývá i Evropská rada, která ve svých závěrech opakovaně vyzvala k přijetí opatření s cílem eliminovat nedostatky a vybudovat plně integrovaný systém správy vnějších hranic a zajistit řádné fungování Schengenu.¹ Strategická agenda Unie na období 2019-2024, jež schválila Evropská rada dne 28. června 2019, mimo jiné stanoví, že účinná ochrana vnějších hranic je zcela zásadním předpokladem pro zaručení bezpečnosti, udržení práva a pořádku a pro zajištění řádně fungujících politik EU v souladu s evropskými zásadami a hodnotami.

Jedním z koncepčních opatření je zefektivnění institucionálního a legislativního zabezpečení správy vnějších hranic za plného dodržování základních práv. Evropská komise od roku 2016 z tohoto důvodu předložila řadu legislativních návrhů, které cílí na splnění tohoto politického závazku. Hlavním cílem je účinná správa vnějších hranic, která napomůže při řešení migračních výzev a případných budoucích hrozeb na vnějších hranicích. To přispěje k boji proti závažné trestné činnosti s přeshraničním rozměrem a zajistí vysokou úroveň vnitřní bezpečnosti v EU.

Ochrana vnějších hranic EU/Schengenu je dlouhodobě deklarovanou politickou prioritou ČR. V této oblasti byla přijata řada opatření jak na evropské, tak národní úrovni, která jsou postupně zaváděna do praxe. ČR tato opatření intenzivně podporuje a aktivně se podílí na tvorbě legislativních i praktických nástrojů.

Evropská pohraniční a pobřežní stráž

Jedním z hlavních opatření v oblasti zefektivnění správy vnějších hranic bylo přijetí nařízení (EU) 2016/1624 a posléze nařízení (EU) 2019/1896 o Evropské pohraniční a pobřežní stráži. Evropskou pohraniční a pobřežní stráž tvoří Evropská agentura pro pohraniční a pobřežní stráž (nadále označována jako agentura Frontex) a vnitrostátní orgány odpovědné za správu hranic. Agentura Frontex a příslušné vnitrostátní orgány provádí správu vnějších hranic jako sdílenou odpovědnost. V tomto modelu členské státy nadále nesou primární odpovědnost za správu svých úseků vnějších hranic a zajišťují ji jak ve vlastním zájmu, tak v zájmu všech členských států, v úzké spolupráci s agenturou Frontex.

Evropská integrovaná správa hranic

V minulosti byl koncept integrované správy hranic založen na čtyřstupňovém modelu kontroly přístupu, který sestává z opatření v třetích zemích, například v rámci společné vízové politiky, opatření prováděných se sousedními třetími zeměmi, opatření týkajících se ochrany vnějších

¹ Závěry Evropské rady ze dne 15. října 2015, 17. a 18. prosince 2015, 18. a 19. února 2016, 28. června 2016, 20. a 21. října 2016, 22. a 23. června 2017, 19. října 2017, 28. června 2018, 13 a 14. prosince 2018.

hranic, analýzy rizik, opatření v rámci schengenského prostoru a navracení. Nařízení (EU) 2016/1624 poprvé ukotvilo tento model v legislativě. Další zpřesnění tohoto konceptu přineslo nařízení (EU) 2019/1896, jenž vstoupilo v platnost dne 4. prosince 2019 a zrušilo nařízení (EU) 2016/1624.

V souladu s nařízením (EU) 2019/1896 je evropská integrovaná správa hranic tvořena 12 složkami². Nařízení dále stanoví tzv. zastřešující prvky, kterými jsou základní práva, vzdělávání a odborná příprava, výzkum a inovace. V souladu s nařízením je efektivní fungování evropské integrované správy hranic zajištěno prostřednictvím cyklu víceleté strategické politiky, který sestává z fází reprezentovaných následujícími dokumenty:

- a) Strategická analýza rizik pro evropskou integrovanou správu hranic vypracovaná agenturou Frontex;
- b) Sdělení Evropské komise stanovící víceletou strategickou politiku pro evropskou integrovanou správu hranic (po předchozí diskuzi s Evropským parlamentem a Radou);
- c) Technická a operativní strategie agentury Frontex pro evropskou integrovanou správu hranic;
- d) Vnitrostátní strategie pro evropskou integrovanou správu hranic.

Vnitrostátní strategie pro evropskou integrovanou správu hranic musí být v souladu s víceletou strategickou politikou pro evropskou integrovanou správu hranic a technickou a operativní strategií agentury Frontex a dále musí reflektovat povinné složky a zastřešující prvky, které stanoví nařízení (EU) 2019/1896. Čtyři roky po přijetí víceleté strategické politiky pro evropskou integrovanou správu hranic Evropská komise zhodnotí její provádění. Výsledky tohoto hodnocení Evropská komise zohlední při přípravě následujícího cyklu víceleté strategické politiky.

Za dosavadní víceletou strategickou politiku pro evropskou integrovanou správu hranic jsou považovány *Hlavní prvky pro vypracování evropské strategie integrované správy hranic*, které zveřejnila Evropská komise v březnu 2018³, a jež byly potvrzeny Radou pro spravedlnost a vnitřní věci v závěrech o evropské integrované správě hranic ze dne 5. června 2018.

Technická a operativní strategie pro evropskou integrovanou správu hranic byla schválena na 74. správní radě agentury Frontex dne 27. března 2019.

V návaznosti na vstup v platnost nařízení (EU) 2019/1896 bude zahájen nový cyklus víceleté strategické politiky pro evropskou integrovanou správu hranic. Očekává se, že Evropská komise předloží své sdělení do konce roku 2020. Následně agentura Frontex aktualizuje technickou a operativní strategii a členské státy své vnitrostátní strategie.

Strategie ČR pro evropskou integrovanou správu hranic

Vstupem do Schengenu a zrušením ochrany vnitřních hranic v roce 2007 došlo v ČR k zásadní změně v rozsahu a způsobu ochrany hranic – ČR je odpovědná pouze za ochranu vnějších vzdušných hranic, tj. ochranu vnějších hranic na mezinárodních letištích v ČR na letech z/do

² a) ochrana hranic; b) pátrací a záchranné operace zaměřené na osoby v tísni na moři; c) analýza rizik; d) výměna informací a spolupráce mezi členskými státy; e) meziagenturní spolupráce mezi vnitrostátními orgány; f) spolupráce mezi příslušnými orgány, institucemi a jinými subjekty Unie; g) spolupráce se třetími zeměmi; h) technická a operativní opatření uvnitř schengenského prostoru; i) navracení státních příslušníků třetích zemí; j) využívání nejmodernější technologie včetně rozsáhlých informačních systémů; k) mechanismy pro kontrolu kvality; l) mechanismy solidarity.

³ Příloha 6 Sdělení Evropské Komise Zpráva o pokroku v provádění evropského programu pro migraci COM(2018)250 final, Brusel, 14.3.2018.

zemí mimo schengenský prostor. V postavení vnitroschengenského státu má ochrana vnějších hranic EU/Schengenu a prostupnost vnitřních hranic mimořádně silný politický a ekonomický význam, a proto v zájmu zachování správného fungování společného prostoru usiluje ČR o co nejvyšší provádění schengenských standardů na evropské i národní úrovni.

K naplnění politických cílů si na národní úrovni ČR stanovuje tuto ***Strategii České republiky pro evropskou integrovanou správu hranic***, jež se stává hlavním koncepčním dokumentem ČR pro správu vnějších hranic a navracení na období 2020-2024.

Strategii je třeba zasadit do kontextu existujících strategických dokumentů v oblasti schengenské spolupráce. Prvky integrované správy hranic se promítaly do strategií ČR již od zahájení příprav na vstup do Schengenu ve formě strategických plánů pro oblast schengenské spolupráce. V současné době jsou základními strategickými dokumenty v dané oblasti vládou schválený *Národní schengenský plán 2014* (dále jen NSP 2014)⁴, který pokrývá celou problematiku schengenské spolupráce v období let 2014–2020, a každoroční zprávy o jeho plnění. Na tento plán naváže NSP 2021, který bude zahrnovat období víceletého finančního rámce EU pro roky 2021-2027. Jedním z úkolů NSP 2014 je úkol 2/39: „*Vypracovat vnitrostátní strategii integrované správy hranic v souladu s nařízením o Evropské pohraniční a pobřežní stráž, politickou strategií evropských institucí a technickou a operativní strategií agentury Frontex.*“

Strategie ČR pro evropskou integrovanou správu hranic je plněním výše uvedeného úkolu a plně reflektuje požadavky stanovené evropskou legislativou a výše zmíněnými evropskými strategickými dokumenty. Strategie je samostatným vládním dokumentem, který bude aktualizován v souladu s případnými změnami vyvolanými zejména v návaznosti na novou legislativu nebo nový cyklus víceleté strategické politiky pro evropskou integrovanou správu hranic.

Strategie vychází z dosavadních výsledků schengenského hodnocení, hodnocení zranitelnosti a autoevaluací, úkolů plynoucích z nové legislativy a strategických cílů ČR v oblasti správy hranic. Dále zahrnuje pro ČR relevantní aktivity, jejichž implementace je vyžadována dle technické a operativní strategie agentury Frontex. Současně reflektuje dobrou praxi a doporučení vyplývající ze schengenského hodnocení ostatních schengenských států.

Vize

Strategie reflektuje následující **vize**:

1. V duchu sdílené odpovědnosti dosáhnout vysoké úrovně správy vnějších hranic EU/Schengenu a navracení, mimo jiné prostřednictvím české účasti na aktivitách agentury Frontex, v souladu s evropskými standardy a při plném respektování evropských hodnot – **synergie**
2. Zefektivnit spolupráci se třetími zeměmi, včetně spolupráce při navracení – **vnější dimenze**
3. Dosáhnout vysoké úrovně správy vnějších hranic ČR a navracení – **kvalita**
4. Zvýšit schopnost předvídat výjimečné vnější i vnitřní vlivy a krizové stavy a efektivně na ně reagovat – **akceschopnost**
5. Zajistit dlouhodobě stabilní systém integrované správy vnějších hranic ČR – **udržitelnost**

⁴ Usnesení vlády č. 198 ze dne 2. dubna 2014, kterým vláda schválila Národní schengenský plán 2014 (NSP 2014) a současně uložila ministru vnitra pravidelně vypracovávat zprávu o jeho plnění a případně jej aktualizovat.

6. Důsledně dbát na dodržování základních práv všech zúčastněných a respektovat relevantní mezinárodní závazky České republiky jako je dodržování zásady nenavracení – **základní práva**

Konkrétní cíle Strategie jsou členěny do 12 tematických oblastí (kapitol), které zohledňují relevantní složky evropské integrované správy hranic a tři zastřešující prvky (výzkum a inovace, odborná příprava a základní práva) v souladu s čl. 3 nařízení (EU) 2019/1896. Tematické oblasti Strategie odpovídají jednotlivým složkám evropské integrované správy hranic se dvěma výjimkami – samostatná kapitola není věnována pátracím a záchranným operacím zaměřeným na osoby v tísni na moři, a to vzhledem ke geografickým podmínkám České republiky, a dále Strategie z povahy věci nepokrývá spolupráci mezi příslušnými orgány EU. Pokud jde o zastřešující prvky, odborná příprava a základní práva tvoří samostatné kapitoly Strategie, zatímco výzkum a inovace jsou s ohledem na velkou provázanost součástí kapitoly věnované využívání moderních technologií.

U jednotlivých cílů jsou uvedeni gestoři a spolugestoři,⁵ termín plnění a případně priorita při jejich implementaci. Každý z cílů bude implementován prostřednictvím jednoho či více úkolů stanovených v NSP 2014, jakož i budoucím NSP 2021.

Vyhodnocování plnění úkolů NSP 2014 a aktualizace úkolů provádí každý rok Ministerstvo vnitra formou zprávy o plnění k 31. prosinci předchozího roku, která je předkládána ke schválení střídavě Koordinačnímu orgánu pro řízení ochrany státních hranic ČR a migraci a vládě. Pouze vládě předkládané materiály mohou obsahovat případnou aktualizaci plánu. Nové úkoly vyplývající z jednání Koordinačního orgánu pro řízení ochrany státních hranic ČR a migraci jsou považovány za návrh, který bude potvrzen vládou v následné zprávě⁶. V roce 2021 by měla být vypracována závěrečná zpráva o plnění NSP 2014 a přijat nový NSP 2021.

Implementace Strategie prostřednictvím úkolů NSP 2014, resp. budoucího NSP 2021, umožní využít již existující organizační nástroje (pracovní struktury, eskalační mechanismy, schvalovací procedury, stanovení úkolů a metodiku vyhodnocování jejich plnění) bez nutnosti vytváření nových mechanismů

Strategie zahrnuje účast všech orgánů státní správy podílejících se na správě vnějších hranic a navracení a dalších relevantních subjektů. Strategie bude sloužit jako referenční dokument pro čerpání finančních zdrojů EU a dalších zdrojů financování. Bližší vymezení finančního dopadu Strategie a způsobu jejího financování bude řešeno v rámci jednotlivých úkolů v NSP 2014 a budoucím NSP 2021.

Priority

Pro potřeby implementace Strategie byly vybrány prioritní cíle, které odráží národní politické zájmy v oblasti správy vnějších hranic, jakož i největší zjištěné nedostatky ČR v rámci schengenského hodnocení, hodnocení zranitelnosti a autoevaluací. Z toho plyne potřeba jejich přednostního plnění a zohlednění při čerpání finančních zdrojů EU. Priorita je vyznačena u příslušných cílů písmenem P.

⁵ V případě více gestorů či spolugestorů každý odpovídá za plnění stanoveného cíle v mezích své působnosti.

⁶ Vychází z usnesení vlády ČR ze dne 2. dubna 2014 č. 198 k Národnímu schengenskému plánu 2014.

1. Ochrana hranic

Tato kapitola má obecnější povahu a obsahuje také další opatření spojená s ochranou vnějších hranic ČR.

V souladu s prioritou ČR udržet schengenský prostor jako prostor bez hranic musí ČR usilovat o maximální zajištění ochrany svého úseku vnějších hranic, a tím přispět k celkově lepšímu fungování schengenské spolupráce a znovunabytí důvěry veřejnosti ve správné fungování schengenského prostoru bez kontrol na vnitřních hranicích. To je důležité mimo jiné s ohledem na politický vývoj a stanovování priorit, kdy se dostává do popředí boj proti neoprávněným sekundárním pohybům na území schengenského prostoru a přes jeho vnitřní hranice. Za tvorbu národní politiky, stanovování strategických cílů a legislativu v dané oblasti je odpovědné Ministerstvo vnitra.

ČR provádí ochranu vnějších hranic pouze na vzdušných hranicích, tj. na 19 civilních a třech vojenských mezinárodních letištích na letech z/do zemí mimo schengenský prostor. Specifické postavení zaujímá Letiště Václava Havla Praha, které odbaví cca 92 % všech cestujících na vnějších letech a kde je zřízeno přijímací středisko pro žadatele o mezinárodní ochranu. Stálá přítomnost orgánů ochrany hranic je dále zajištěna na čtyřech menších mezinárodních letištích s pravidelným mimoschengenským leteckým provozem (Brno-Tuřany, Karlovy Vary, Ostrava-Mošnov a Pardubice). Na zbývajících mezinárodních letištích se odbavení cestujících zajišťuje mobilním způsobem. Ochranu vnějších hranic v ČR zajišťuje jako jednu ze svých činností Ředitelství služby cizinecké policie (ŘSCP) Policie ČR prostřednictvím svých inspektorátů.

ČR se dlouhodobě potýká s problémem v oblasti personálního zajištění svého úseku vnějších hranic. Navzdory řadě opatření přijatých v platové oblasti a dalším zvýhodněním se stále nedaří stabilizovat personální obsazení na mezinárodních letištích a snížit počet neobsazených služebních míst ŘSCP, s čímž jsou spojené problémy v oblasti vzdělávání (viz odborná příprava).

Určité aspekty ochrany vnějších hranic zajišťuje dále Celní správa ČR, pokud se jedná o kontrolu zavazadel a dováženého zboží jak v osobní, tak nákladní letecké přepravě, a boj proti vybraným trestným činům, a služba kriminální policie a vyšetřování, včetně Národní centrály proti organizovanému zločinu a Národní protidrogové centrály, a to v souvislosti s bojem proti přeshraniční trestné činnosti, zejména obchodování s lidmi, převaděčství a terorismu. Prvotní úkony spojené s poskytováním mezinárodní ochrany zajišťují inspektoráty cizinecké policie, které osobu dále předají odboru azylové a migrační politiky Ministerstva vnitra, který je odpovědný za řízení o mezinárodní ochraně.

Součástí systému ochrany vnějších hranic jsou také následující projekty:

- Národní situační centrum ochrany hranic (NSCOH), jehož úkolem bude poskytovat analytickou a koordinační podporu praktickému výkonu ochrany hranic, včetně funkce národního koordinačního centra v rámci systému EUROSUR (předpoklad dokončení původního projektu v roce 2020, v návaznosti na nařízení (EU) 2019/1896 bude dále v rámci Programu eu-INIS vytvořen a realizován Národní projekt EUROSUR - viz kapitola 8).
- Systém dohledu nad vzdušným prostorem ČR (AGAS) se zaměřením na neoprávněné překračování vnějších hranic přes mezinárodní i vnitrostátní letiště (předpoklad dokončení projektu v roce 2020).
- Národní centrum pro kontrolu dokladů (NCKD), které by v budoucnu mělo spolupracovat se zamýšleným Centrálním odborným pracovištěm pro vývoj dokladů.

V návaznosti na vytvoření NSCOH bude nezbytné zajistit efektivní integraci tohoto centra do systému správy vnějších hranic ČR, zejména s ohledem na plnění úkolů v rámci systému EUROSUR.

Číslo cíle	Cíl	Priorita	Gestor	Spolup.	Termín plnění
1/1	Zvýšit povědomí široké i politické veřejnosti o významu úseku vnějších hranic ČR.	P	MV (OAMP)	MV (OTPR, PČR)	2021
1/2	Zvýšit společenskou prestiž orgánů státní správy odpovědných za ochranu vnějších hranic ČR a zvýšit jejich atraktivitu na trhu práce.	P	MV (OAMP, PČR)		2021
1/3	Zajistit adekvátní odbornost personálu provádějícího hraniční kontrolu.	P	MV (PČR)		2020
1/4	Zajistit, aby technická podpora výkonu služby a odbavovací procesy na hranicích odpovídaly technologickému vývoji, technickým a operativním standardům a požadavkům na bezpečnost a plynulost provozu na hranicích.		MV (OAMP, PČR)	MF (CS) MD	2024
1/5	Zajistit účinnou expertní podporu ochrany hranic, zejména v oblasti odhalování padělaných a pozměněných dokladů.		MV (PČR)	MF (CS)	2020
1/6	Plně implementovat všechny funkcionality systému EUROSUR v podmínkách ČR, proškolit obsluhující personál a zvýšit povědomí o tomto systému mezi relevantními orgány.		MV (PČR)		2021
1/7	Zajistit interoperabilitu systému EUROSUR s dalšími systémy monitoringu.		MV (PČR)		2023
1/8	Zajistit výměnu informací mezi národním koordinačním centrem EUROSUR se styčnými důstojníky ČR ve třetích zemích.		MV (PČR)	MV (OAMP) MZV	2021

Číslo cíle	Cíl	Priorita	Gestor	Spolup.	Termín plnění
1/9	Inkorporovat nově vzniklé pracoviště Národní situační centrum ochrany hranic do struktury systému ochrany hranic, zejména s ohledem na plnění úkolů národního koordinačního centra v rámci systému EUROSUR.		MV (PČR)		2020
1/10	Dokončit vývoj Systému dohledu nad vzdušným prostorem ČR (AGAS).		MV (PČR)	MD	2020
1/11	Aktualizovat postupy pro jednotlivé situace na vnějších hranicích, včetně krizových stavů, a to i s ohledem na dodržování základních práv.		MV (PČR)	MV (OAMP) MF (CS)	2020
1/12	Vytvořit meziresortní mechanismy pro identifikaci budoucích potřeb (např. v oblasti strategického plánování, výzkumu a inovací, lidských zdrojů, školení, technického vybavení, infrastruktury, logistiky a ochrany zdraví) ve střednědobém a dlouhodobém horizontu.		MV (OAMP)	MD MF (CS) MV (PČR) MZd MZV	2020
1/13	Implementovat pokyny agentury Frontex týkající se bezpečnosti a ochrany zdraví při práci.		MV (PČR)		2024

2. Analýza rizik

Analýza rizik je jedním z klíčových prvků správného fungování ochrany vnějších hranic ČR, který přispívá ke snížení jejich zranitelnosti a zvýšení akceschopnosti. ČR při implementaci systému analýzy rizik dle *Aktualizovaného Schengenského katalogu EU týkajícího se ochrany vnějších hranic, navracení a zpětného přebírání osob* zohledňuje národní specifika, tj. velikost státu a absenci jiných než vzdušných hranic.

Systém analýzy rizik má tři úrovně:

- strategickou úroveň (ANACEN),⁷
- centrální úroveň (skupina analýzy rizik ŘSCP, Národní situační centrum ochrany hranic) a
- lokální (policisté pověřeni analýzou rizik na mezinárodních letištích, na nichž je zřízen inspektorát cizinecké policie).

S ohledem na výše uvedená národní specifika se postupně osvědčil model plošného celorepublikového pojetí analýzy rizik, který v podmínkách ČR nejlépe zobrazuje migrační situaci jak ve vztahu k vnějším hranicím, tak k sekundárním pohybům na území členských států EU/Schengenu. Analýza rizik vychází z vnitrostátních zdrojů (zpětná vazba z hraničních přechodů a kontrolní činnosti na území, výměna informací s relevantními orgány) i zdrojů ze zahraničí (analýzy rizik agentury Frontex, výměna informací s ostatními členskými státy, systém EUROSUR, API údaje⁸, informace ze zastupitelských úřadů ČR v zahraničí, styční důstojníci pro migraci a doklady ve třetích zemích a jiné).

Produkty analýzy rizik jsou k dispozici podle profilu daného uživatele a poskytují informace potřebné pro výkon služby prostřednictvím mnoha produktů na úrovni využívající současné technologické možnosti. V případě potřeby budou tyto produkty aktualizovány.

Analýza rizik je prováděna v souladu s metodikou CIRAM agentury Frontex.

Nástroje analýzy rizik je nutné přizpůsobit tak, aby fungovaly i za současné nepříznivé situace v personální oblasti. V návaznosti na aktivity ČR v zahraničí, jakož i projekt Národního situačního centra ochrany hranic, bude nezbytné zajistit efektivní využívání informačních zdrojů do systému vytváření a využívání analýzy rizik.

⁷ Analytické centrum pro ochranu státních hranic a migraci, které je strategickým analytickým fórem podporujícím činnost meziresortního Koordináčního orgánu pro ochranu státních hranic a migraci.

⁸ Údaje o cestujících předávané dopravci v souladu se směrnicí Rady 2004/82/ES.

Číslo cíle	Cíl	Priorita	Gestor	Spolup.	Termín plnění
2/1	Revidovat využití zdrojů informací uvnitř i vně Schengenu/EU pro analýzu rizik s cílem zajištění včasné a odpovídající reakce.		MV (PČR)	MV (OAMP) MF (CS)	2020
2/2	Revidovat produkty analýzy rizik a v případě potřeby vytvářet nové.		MV (PČR)	MV (OAMP) MF (CS)	2020
2/3	Zajistit adekvátní proškolení odborných kapacit v oblasti analýzy rizik.		MV (PČR) MF (CS)		2020
2/4	Provéřit možnosti zjednodušení práce s informacemi i pro osoby nově zaměstnané, včetně omezení manuální práce, a zajistit průběžnou zpětnou vazbu o fungování systému analýzy rizik.		MV (PČR)	MV(OAMP) MF (CS)	2020

3. Výměna informací a spolupráce mezi členskými státy a mezi členskými státy a agenturou Frontex

Sdílení odpovědnosti a solidarita mezi členskými státy je jedním z hlavních prvků evropské integrace. Agentura Frontex ve spolupráci s ostatními členskými státy podporuje nejvíce zatížené členské státy v rámci společných operací, společných návratových operací a dalších aktivit.

Vzhledem k politickému důrazu na vysokou úroveň ochrany vnějších hranic EU/Schengenu se ČR angažuje zvýšenou měrou vysíláním policistů do společných operací agentury Frontex na všech typech vnějších hranic. V případě pozemních a námořních hranic poskytuje ČR experty a technické vybavení v oblastech, ve kterých se profiluje. Dále ČR poskytuje své odborníky do návratových aktivit agentury Frontex. ČR chce i do budoucna zajistit vysokou míru účasti na aktivitách agentury Frontex. Koncept zapojení do aktivit agentury Frontex ČR přizpůsobí změnám evropské legislativy a aktuálním potřebám.

Účast na aktivitách agentury Frontex představuje know-how využitelné v různých oblastech integrované správy hranic ČR a současně může fungovat jako motivace v personální politice. ČR by tohoto potenciálu měla plně využít.

Číslo cíle	Cíl	Priorita	Gestor	Spolup.	Termín plnění
3/1	Revidovat koncept účasti na aktivitách agentury Frontex, mimo jiné v návaznosti na změnu legislativy a aktuální potřeby.	P	MV (PČR)	MV (OAMP) VOP	2020
3/2	Promítnout účast na aktivitách agentury Frontex do personální politiky a organizačního uspořádání s cílem na jedné straně zvýšení kvality výkonu služby, na druhé straně zvýšení atraktivity dotčených útvarů na trhu práce.	P	MV (PČR)		2020
3/3	Vytvořit nástroje a kapacity pro přijetí podpory koordinované agenturou Frontex pro případ operace na vnějších hranicích ČR.		MV (PČR)	MV(OAMP) MF (CS)	2020

4. Meziagenturní spolupráce mezi příslušnými orgány ČR

Na základě Národního schengenského plánu byl v roce 2006 zřízen Koordinační orgán pro ochranu státních hranic a migraci jako nejvyšší orgán pro strategickou koordinaci všech orgánů zapojených do systému správy hranic. Jeho zasedání svolává Ministerstvo vnitra pravidelně dvakrát ročně (a v případě potřeby ad hoc) na úrovni náměstků ministrů. Koordinační orgán odpovídá za posouzení situace v oblasti ochrany hranic a migrace a za přijetí odpovídajících opatření. Koordinační orgán je podporován Analytickým centrem pro ochranu státních hranic a migraci (ANACEN), které je strategickým orgánem pro analýzu rizik.

Ochranu vnějších hranic v ČR zajišťuje Policie ČR, prostřednictvím Ředitelství služby cizinecké policie. Ve vymezeném rozsahu, pokud se jedná o kontrolu předmětů v držení osob překračujících hranice a boj proti přeshraniční trestné činnosti, se na ochraně hranic podílí Celní správa ČR. Ve smyslu čtyřstupňového modelu kontroly přístupu probíhá úzká spolupráce s Ministerstvem zahraničních věcí a zastupitelskými úřady ČR v zahraničí, jakož i s odbory cizinecké policie krajských ředitelství PČR. Policie ČR a Celní správa ČR také spolupracují s dalšími orgány státní správy ve specifických oblastech. V případě boje proti přeshraniční trestné činnosti, zejména obchodování s lidmi, omamnými látkami nebo zbraněmi, jakož i převaděčství a terorismu, se jedná o službu kriminální policie a vyšetřování, zejména Národní centrálu proti organizovanému zločinu a Národní protidrogovou centrálu. Pokud se jedná o poskytování mezinárodní ochrany, spolupracují orgány ochrany hranic s odborem azylové a migrační politiky Ministerstva vnitra, který je odpovědný za řízení v dané věci.

Spolupráce Policie ČR a Celní správy ČR je rámcově upravena Dohodou mezi Ministerstvem financí a Ministerstvem vnitra a na lokální úrovni (na pěti mezinárodních letištích s pravidelným veřejným leteckým provozem, na nichž je zřízen inspektorát cizinecké policie) trilaterální dohodou mezi ŘSCP, Celní správou ČR a provozovatelem letiště. Spolupráce Policie ČR a Celní správy ČR probíhá rovněž v rámci čtyř ze šesti společných center policejní a celní spolupráce, které má ČR zřízena se všemi sousedními státy na základě bilaterálních smluv o policejní spolupráci.

Spolupráce Policie ČR a Celní správy ČR se vyvinula v rozsahu, jenž odpovídá praktickým potřebám a odlišně definovaným kompetencím. Jádrem spolupráce spočívá ve výměně informací a operativní koordinaci při vyšetřování vybraných trestných činů. ČR přehodnotí úroveň této spolupráce s ohledem na výsledky schengenského hodnocení a Pokyny Komise k dalšímu rozvoji spolupráce mezi pohraničními strážemi a celními orgány⁹. Významná změna této spolupráce je spojená se zahájením činnosti Národního situačního centra ochrany hranic, ve kterém bude zajištěna stálá přítomnost příslušníků ŘSCP a Celní správy ČR. Centrum má zejména za cíl soustředit všechny relevantní zdroje informací využitelné pro zkvalitnění ochrany vnějších hranic a podporovat praktický výkon služby. Jednou z funkcí tohoto situačního centra bude národní koordinační centrum v rámci systému EUROSUR, které bude integrováno do organizačních struktur Policie ČR a každodenní praxe.

Obdobně funguje spolupráce v rovině mezinárodní policejní a celní spolupráce, kdy je v rámci odboru mezinárodní policejní spolupráce Policejního prezidia ČR zřízeno detašované pracoviště Celní správy ČR. Úzká spolupráce je nastavena rovněž při využívání údajů jmenné

⁹ Pokyny Komise k dalšímu rozvoji spolupráce mezi pohraničními strážemi a celními orgány (Ares, (2018)6193959 – 3.12.2018).

evidence cestujících v rámci tzv. PIU jednotky, která je zřízena v rámci Policie ČR a Celní správa ČR patří mezi orgány oprávněné informace z výše uvedené evidence využívat.

Na všech veřejných mezinárodních letištích v ČR je zřízen Letištní výbor pro bezpečnost, v rámci něhož probíhá spolupráce se všemi dalšími subjekty relevantními pro řešení specifických situací.

Součinnost orgánů při nucených a dobrovolných návratech je popsána v kapitole 7 věnující se navracení.

S ohledem na diskuzi na půdě EU o posílení spolupráce mezi orgány ochrany hranic a celní správou a její promítnutí do další etapy interoperability informačních systémů je žádoucí aktivně hledat další možnosti spolupráce, využitelné mimo jiné pro dialog v grémiích EU.

Číslo cíle	Cíl	Priorita	Gestor	Spolup.	Termín plnění
4/1	Identifikovat potenciál pro zvýšení efektivity spolupráce zúčastněných orgánů.		MV (OAMP)	MV (PČR) MF (CS)	2021
4/2	Analyzovat potřebu vytvoření nebo posílení společné platformy pro efektivní spolupráci všech příslušných orgánů na strategické, operativní a taktické úrovni, včetně posílení sdílení informací a situačního povědomí, a případně přijmout adekvátní opatření.		MV (OAMP)	MV (PČR) MF (CS)	2021
4/3	Posílit spolupráci Policie ČR a Celní správy ČR v návaznosti na výsledky schengenského hodnocení a implementovat relevantní doporučení z Pokynů Komise k dalšímu rozvoji spolupráce mezi pohraničními strážemi a celními orgány, která jsou využitelná v podmínkách ČR.		MV (PČR) MF (CS)	MV (OAMP)	2021
4/4	Posílit spolupráci relevantních orgánů včetně Národního situačního centra ochrany hranic se společnými centry policejní a celní spolupráce.		MV (PČR)	MV (OAMP) MF (CS)	2020
4/5	Nalézt synergie a vyhodnotit možnosti spolupráce v rámci Politického cyklu EU pro boj proti organizované a závažné mezinárodní trestné činnosti ve vztahu k úkolům v oblasti správy hranic souvisejícím s přeshraniční trestnou činností a případně navrhnout její posílení.		MV (PČR)	MV (OAMP) MF (CS)	2021

5. Spolupráce se třetími zeměmi

ČR považuje spolupráci s třetími zeměmi za klíčovou součást národní migrační politiky a jako takové jí klade zvýšenou pozornost. ČR z těchto důvodů dlouhodobě podporuje klíčové třetí země finančně, expertně i technicky.

Spolupráce s třetími zeměmi probíhá nejen bilaterálně, ale i multilaterálně, tj. skrze nejrůznější platformy a formy vzájemné spolupráce (Salcburské fórum, Východní partnerství, migrační dialogy, apod.). ČR se zapojuje aktivně do projektů se třetími zeměmi v oblasti ochrany hranic s cílem využít know-how EU k řešení migračních problémů a posilovat bezpečnostní, hraniční, migrační a azylové systémy těchto zemí a budovat jejich celkovou připravenost v těchto oblastech.

Konkrétní formou pomoci je např. bilaterální policejní spolupráce se zeměmi podél západo-balkánské trasy (zejména Severní Makedonie a Srbsko). Tato pomoc je poskytována průběžně a reaguje na potřeby dotčených třetích zemí. S vizí spuštění společných operací agentury Frontex v těchto zemích ČR uvažuje o svém dalším působení s cílem zajistit hladký přechod na spolupráci koordinovanou agenturou Frontex, případně zajistit komplementární fungování bilaterálních a společných operací, bude-li to slučitelné s úkoly a mandátem agentury Frontex.

Zásadním prvkem spolupráce s třetími zeměmi je i navracení nelegálně pobývajících osob z ČR do země původu či transitu. Tato spolupráce je řízena bilaterálními i unijními ujednáními s jednotlivými zeměmi (readmisní dohody, praktické formy spolupráce) a podporována společnými aktivitami členských států (např. EURINT nebo EURLO). Vedle toho ČR vysílá do zastupitelských úřadů ČR ve vybraných třetích zemích styčné důstojníky pro migraci a doklady, jejichž úkolem je poskytovat odbornou podporu při vyřizování vízové a pobytové agendy, jakož i soustředit informace umožňující reagovat na zneužívání migračních nástrojů.

ČR má s řadou třetích zemí uzavřeny mezinárodní smlouvy o policejní spolupráci, na základě nichž jsou mj. vysíláni styční důstojníci Policie ČR, kteří prohlubují a zintenzivňují bilaterální policejní spolupráci s bezpečnostními složkami v těchto zemích. Dále ČR na bilaterální úrovni realizuje projekty prostřednictvím Programu bezpečnostní rozvojové spolupráce, v jehož rámci je možné uskutečňovat i projekty v oblasti migrace a správy hranic.

ČR se bude nadále aktivně účastnit bilaterálních a multilaterálních iniciativ směřujících k prevenci nelegální migrace do EU, podpoře třetích zemí, efektivnímu navracení osob a k posílení boje proti přeshraniční kriminalitě.

Číslo cíle	Cíl	Priorita	Gestor	Spolup.	Termín plnění
5/1	Vyhodnotit a případně dále rozvinout úroveň spolupráce se třetími zeměmi původu a tranzitu, včetně informování o legálních způsobech cestování do Evropy, a to komplementárně k činnosti agentury Frontex.		MV (OAMP)	MV (PČR) MZV	2021
5/2	Analyzovat potřebu vytvoření nebo posílení společné platformy pro efektivní výměnu informací s prioritními třetími zeměmi.		MV (OAMP)	MV (PČR) MZV	2021
5/3	Vyhodnotit a dále rozvinout plán vysílání styčných důstojníků do zájmových třetích zemí a zefektivnit formu spolupráce se styčnými důstojníky ostatních členských států.		MV (OAMP)	MV (PČR) MZV	2021
5/4	Zajistit hladký přechod bilaterální policejní spolupráce ve třetích zemích na spolupráci koordinovanou agenturou Frontex, případně zajistit komplementární fungování bilaterálních a společných operací, bude-li to slučitelné s úkoly a mandátem agentury Frontex.		MV (PČR)		2021

6. Technická a operativní opatření na území ČR

S ohledem na geografickou polohu a hlavní migrační trasy uvnitř EU je ČR státem s výrazným tranzitním potenciálem. Odbory cizinecké policie při krajských ředitelstvích Policie ČR a Mobilní jednotka ŘSCP provádí intenzivní kontroly pobytu na celém území, pod metodickým vedením ŘSCP. To umožňuje systematicky sledovat stav legální i nelegální migrace a udržovat situační povědomí s využitím příslušných analytických struktur. Intenzitu těchto opatření upravuje ČR v návaznosti na aktuální obraz bezpečnosti v ČR i v EU. Soudní dvůr EU se opakovaně zabýval otázkou souladu kontrol prováděných na území s odstraněním hraničních kontrol na vnitřních hranicích. Rozhodnutí Soudního dvora EU je třeba průběžně sledovat a reflektovat v praxi.

Pokud se jedná o připravenost na případné znovuzavedení ochrany vnitřních hranic, ČR disponuje krizovými plány pro řešení velké migrační vlny a plány na znovuzavedení kontrol v případě závažného ohrožení veřejného pořádku nebo vnitřní bezpečnosti. Orgány ČR při těchto činnostech úzce spolupracují a provádějí pravidelná cvičení umožňující vyhodnocovat jejich připravenost.

Číslo cíle	Cíl	Priorita	Gestor	Spolup.	Termín plnění
6/1	Zajistit soulad kontrol na území prováděných PČR, včetně příhraničních oblastí, s judikaturou Soudního dvora EU.		MV (OAMP)	MV (PČR, OBP, OMSEU) MF (CS)	2020

7. Navracení státních příslušníků třetích zemí

Navracení je integrální součástí migrační politiky ČR a je současně považováno za důležitý preventivní nástroj v boji proti nelegální migraci. Proto ČR využívá různých forem pro dobrovolné i nucené navracení osob, včetně bilaterálních readmisních dohod uzavřených se sousedními státy, dalšími státy EU nebo třetími zeměmi. Schengenské hodnocení ČR v oblasti navracení poukázalo na některé nedostatky v implementaci návratové směrnice¹⁰ ve vnitrostátním právu i praxi, a to včetně monitoringu nuceného navracení nezávislým monitorovacím orgánem. Proto jsou součástí Strategie cíle, které usilují o odstranění identifikovaných nedostatků.

Realizace navracení probíhá leteckou nebo pozemní cestou, a to buď dobrovolně s asistencí Ministerstva vnitra či Mezinárodní organizace pro migraci, nebo nuceně, případně i s policejní eskortou.

Pokud se jedná o společné návratové operace organizované agenturou Frontex, tento způsob ČR doposud ve vyšší míře nevyužívala. V poslední době došlo k mírnému nárůstu využití návratových nástrojů poskytovaných agenturou Frontex, a to jak společných návratových operací, tak především nakoupených letenek pro deportované osoby v rámci pravidelných leteckých linek. Další výrazné navýšení využívání asistence agentury Frontex předpokládá ČR v nejbližší době, v návaznosti na rozšíření oprávněných skupin pro nákupy letenek prostřednictvím tohoto systému i pro dobrovolné návraty. ČR i nadále průběžně vyhodnocuje nabídky společných návratových operací realizovaných prostřednictvím agentury Frontex, včetně pravidelných leteckých spojení a posuzuje jejich využitelnost ve vazbě na aktuální stav zajištěných osob v zařízeních pro zajištění cizinců.

Další směřování v oblasti navracení by mělo vycházet z efektivního využívání dostupných nástrojů poskytovaných agenturou Frontex, agenturou převzatých programů EURINT a EURLO a přímé spolupráce mezi členskými státy.

¹⁰ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/115/ES ze dne 16. prosince 2008 o společných normách a postupech v členských státech při navracení neoprávněně pobývajících státních příslušníků třetích zemí.

Číslo cíle	Cíl	Priorita	Gestor	Spolup.	Termín plnění
7/1	Zvýšit efektivitu navrácení státních příslušníků třetích zemí s vydaným rozhodnutím o navrácení.	P	MV (OAMP, PČR)		2022
7/2	Na základě analýzy zajistit soulad vnitrostátních předpisů a praxe s návratovou směrnicí, a to i v návaznosti na schengenské hodnocení.	P	MV (OAMP)	MSp MV (PČR, SUZ)	2021
7/3	Zvýšit efektivitu monitoringu návratů s ohledem na doporučení plynoucí ze schengenského hodnocení.	P	VOP	MV (PČR, SUZ)	2021
7/4	Zvýšit využívání rozšířené nabídky podpory agentury Frontex v oblasti navrácení, s přihlédnutím k novým nástrojům spolupráce.	P	MV (OAMP, PČR)		2020
7/5	Přehodnotit využívání bilaterálních nástrojů navrácení k naplnění evropské politiky při navrácení státních příslušníků třetích zemí do třetích zemí původu nebo tranzitu.		MV (OAMP, PČR)	MV (PČR, OMSEU)	2020
7/6	Zajistit adekvátní odbornost personálu podílejícího se na navrácení.		MV (OAMP, PČR)		2020

8. Využívání moderních technologií (včetně rozsáhlých informačních systémů), výzkum a inovace

ČR po vstupu do Schengenu prošla zásadní proměnou v oblasti technických prostředků a prostředků informační podpory úměrně obecnému pokroku v rozvoji ICT. V návaznosti na vývoj na evropské i národní úrovni implementuje ČR projekty respektující amortizační cykly technického vybavení a zohledňující reálnou potřebu v oblasti migrace a bezpečnosti, jakož i doporučení vycházející ze schengenského hodnocení a hodnocení zranitelnosti.

V nadcházejících letech je pro ČR prioritou implementace národních částí rozsáhlých nově budovaných nebo revidovaných informačních systémů v oblasti spravedlnosti a vnitřních věcí a jejich interoperability. Za tímto účelem byl vytvořen Program eu-INIS, který zahrnuje koordinaci, podporu a monitoring implementace všech relevantních informačních systémů (EES, ETIAS, SIS, VIS, nástroje interoperability, ECRIS-TCN, Eurodac, API, PNR, EUROSUR, FADO). Součástí Programu eu-INIS je i zajištění kybernetické bezpečnosti provozovaných a nově vytvářených systémů.

Pro naplnění efektivní správy vnějších hranic bude ČR sledovat vývoj v oblasti relevantních technologií. Úroveň modernizace bude trvalým parametrem Strategie. Podle potřeby s přihlédnutím k výsledkům výzkumu agentury Frontex a jiných mezinárodních organizací či programů (např. Program EU Horizont Evropa, Evropská kosmická agentura, Agentura GSA/EUSPA) bude ČR využívat resortní nástroje výzkumu, zejména *Program bezpečnostního výzkumu České republiky 2015 – 2020* a jeho nástupce.

Číslo cíle	Cíl	Priorita	Gestor	Spolup.	Termín plnění
8/1	Zajistit, aby všichni koncoví uživatelé zapojení do ochrany vnějších hranic měli k dispozici informační systémy, technologie a komunikační prostředky na požadované úrovni a splňující stanovené parametry, se zvláštním důrazem na bezpečnost, plynulost provozu na hranicích a uživatelskou přívětivost.	P	MV (PČR)	MV (OAMP) MF (CS) MZV MD MSp	2024
8/2	Zajistit plné využívání funkcionalit relevantních informačních systémů EU na vnějších hranicích a zajistit proškolení personálu.	P	MV (PČR)	MV (OAMP) MF (CS) MZV MD MSp	2024
8/3	Určit pracoviště odpovědné za sledování vývoje v oblasti technologií využitelných pro efektivní správu vnějších hranic, a to i ve spolupráci s výzkumnými institucemi a organizacemi zaměřenými na inovace, a promítání výsledků do metodiky a technického zabezpečení ochrany vnějších hranic a praxe.		MV (PČR)		2020
8/4	Navrhnout náměty pro využití resortních nástrojů výzkumu a případné výsledky výzkumu sdílet s ostatními členskými státy a agenturou Frontex a Evropskou komisí.		MV (PČR)	MV (OAMP) MF (CS)	2023

9. Mechanismy pro kontrolu kvality

ČR systematicky rozpracovává doporučení vycházející ze schengenského hodnocení a hodnocení zranitelnosti do Národního schengenského plánu, jehož prostřednictvím zajišťuje jejich splnění. Při zpracovávání Národního schengenského plánu využívá též poznatky z hodnocení jiných členských států, včetně zapojení expertů ČR do hodnotících misí v oblasti ochrany vnějších hranic. V nově hodnocené oblasti návratů se ČR do hodnotících misí doposud nezapojila.

Kvalitu provádění ochrany vnějších hranic ČR prověřuje v rámci vlastní systematické vnitřní kontrolní činnosti. Komplementárně k této kontrole jsou v rámci přípravy na schengenské hodnocení organizovány autoevaluace ve všech oblastech schengenské spolupráce včetně ochrany vnějších hranic a navracení, jejichž závěry se promítají do úkolů v rámci Národního schengenského plánu. Vedle toho odbor azylové a migrační politiky Ministerstva vnitra provádí kontrolu plnění schengenských standardů provozovateli mezinárodních letišť s možností uložení sankce.

Fungování výše uvedených mechanismů bude podrobeno analýze a případně revidováno.

Pokud se jedná o hodnocení zranitelnosti prováděného agenturou Frontex, musí ČR zajistit zapojení všech relevantních vnitrostátních orgánů, včetně Celní správy ČR.

Číslo cíle	Cíl	Priorita	Gestor	Spolup.	Termín plnění
9/1	Analyzovat potřebu revize mechanismů kontroly kvality a případně je revidovat.		MV (OAMP, PČR)	MF (CS)	2021
9/2	Zahrnout do hodnocení zranitelnosti všechny relevantní orgány, včetně Celní správy ČR, a zajistit odborné proškolení jejich pracovníků.		MV (PČR)	MV (OAMP) MF (CS)	2021
9/3	Rozšířit tým expertů ČR vysílaných na schengenské hodnocení ostatních členských států v oblasti ochrany vnějších hranic a navracení.		MV (OAMP, PČR)		2021

10. Mechanismy solidarity, zejména unijní nástroje financování

Tato kapitola pokrývá jak unijní nástroje financování využívané ze strany ČR, tak pomoc poskytovanou Českou republikou státům postiženým krizí.

Unijní nástroje financování

ČR klade důraz na správné a efektivní využívání finančních zdrojů poskytovaných z rozpočtu EU. V oblasti vnitřní bezpečnosti a migrace ČR postupně dokončuje implementaci národního programu Fondu pro vnitřní bezpečnost. Jeho součástí jsou projekty z oblasti ochrany vnějších hranic (Národní situační centrum ochrany hranic, specializované pracoviště Národního centra pro kontrolu dokladů, Systém dohledu nad vzdušným prostorem ČR AGAS, Systém vstupu/výstupu, systém ETIAS, upgrade VIS a SIS a jiné). Nový národní program pro čerpání z Fondu pro vnitřní bezpečnost a Nástroje pro finanční podporu správy hranic a víz, popř. Azylového a migračního fondu, zohlední cíle a priority Strategie (Víceletý finanční rámec pro roky 2021 – 2027).

ČR má zkušenost, že využívání těchto zdrojů klade specifické požadavky na kvalitu přípravy jednotlivých projektů a že skloubit pravidla čerpání fondů EU s harmonogramem projektů vyžaduje zvýšenou pozornost.

ČR se také dlouhodobě staví za posílení unijních finančních nástrojů na podporu nejvíce potřebným zemí (EU i třetích zemí) s cílem stabilizovat situaci a podílet se na prevenci nelegální migrace do EU.

Národní pomoc státům postiženým krizí

ČR se zapojuje do aktivit zaměřených na pomoc zemím původu nebo transitu migrace prostřednictvím rozvojové a humanitární spolupráce a přímo dedikovanými nástroji Ministerstva vnitra na podporu třetím zemím (programy Pomoc na místě a MEDEVAC). Příkladem konkrétní pomoci je vysílání policejních kontingentů do zemí na tzv. západo-balkánské trase, finanční příspěvky do svěreneckých fondů a unijních nástrojů, Regionálních programů rozvoje a ochrany (RDPP) či prostřednictvím přímé finanční bilaterální pomoci.

ČR považuje podporu nejvíce potřebným zemím za svou prioritu, a proto chce dle národních možností tyto nástroje i nadále rozvíjet.

Číslo cíle	Cíl	Priorita	Gestor	Spolup.	Termín plnění
10/1	Zohlednit cíle a priority Strategie, jakož i synergický efekt, při přípravě a koordinaci nového národního programu pro čerpání z Fondu pro vnitřní bezpečnost a Nástroje pro finanční podporu správy hranic a víz, popř. Azylového a migračního fondu	P	MV (OFEUVV)	MV (OAMP, OBP, PČR)	2021
10/2	Při případné žádosti o čerpání prostředků v rámci specifických akcí Fondu pro vnitřní bezpečnost vzít v úvahu minimální doporučené technické požadavky stanovené agenturou Frontex.		MV (PČR)		2024
10/3	Dále rozvíjet národní politiku poskytování bilaterální pomoci státům postiženým uprchlickou a migrační krizí.	P	MV (OAMP)		2021

11. Odborná příprava

ČR vnímá deficit v oblasti odborné přípravy personálu podílejícího se na ochraně vnějších hranic, které současně identifikovalo schengenské hodnocení a také hodnocení zranitelnosti.

S ohledem na zvýšenou fluktuaci a nízkou úspěšnost při obsazování neobsazených míst Policie ČR musí příslušné orgány vytvořit a využívat specifické programy pro zajištění dostatečné úrovně odbornosti i za této situace. Tyto programy budou respektovat společné hlavní osnovy pro odbornou přípravu vydané agenturou Frontex a vycházet z materiálů agentury CEPOL, jakož i dalších relevantních agentur EU.

Navzdory ztížené situaci v obsazování služebních míst musí ČR zajistit veškeré vzdělávací aktivity nezbytné pro správný výkon služby, včetně zařazení aktivit organizovaných na úrovni EU do systému vzdělávání. V této souvislosti se ČR bude nadále aktivně zapojovat do přípravy společných požadavků na úrovni EU, které jsou návazně promítány do národních školicích programů.

Číslo cíle	Cíl	Priorita	Gestor	Spolup.	Termín plnění
11/1	Zajistit pravidelná odborná školení všech pracovníků s využitím moderních technologií dle jejich specializace a na základě posouzení aktuálních potřeb, s přihlédnutím ke zvýšenému počtu neobsazených služebních míst a velké míře fluktuace.	P	MV (OAMP, PČR)	MF (CS)	2021
11/2	Zajistit soulad školicích programů se společnými požadavky.	P	MV (PČR)		2021
11/3	Zařadit vzdělávací aktivity organizované na úrovni EU do vnitrostátního systému vzdělávání a přispívat k optimalizaci těchto aktivit.	P	MV (OAMP, PČR)	MF (CS)	2020

12. Základní práva

Základní práva jsou v ČR ústavně zaručena a vymahatelná soudní cestou. ČR má vytvořeny instituce zajišťující ochranu základních práv. Jde například o funkci zmocněnce/zmocněnkyně vlády pro lidská práva, která je povinným připomínkovým místem pro všechny materiály projednávané vládou, včetně legislativních návrhů. Úřad Veřejného ochránce práv (ombudsman) disponuje širokými kontrolními pravomocemi vůči orgánům veřejné moci, a to i na poli ochrany základních práv a svobod. Podobnou funkci plní rovněž služba SOLVIT, která působí v rámci Ministerstva průmyslu a obchodu. Tato služba pomáhá občanům EU v případě, že došlo k porušení evropského práva ze strany veřejnoprávního orgánu v některém z členských států EU.

Ochrana základních práv je promítnuta do všech relevantních zákonů a závazných pracovních postupů, které jsou součástí vzdělávání osob působících při ochraně vnějších hranic a navracení. Příslušné orgány mají své vnitřní kontrolní mechanismy umožňující odhalovat porušení zákonnosti na úseku základních práv, mimo jiné s využitím nástroje pro podávání správní stížnosti.

Tyto nástroje jsou posílené v souladu s mezinárodním právem a právem Evropské unie ve specifických oblastech s cizineckým prvkem. Jedná se například o zařízení pro zajištění cizinců (detence), kde je vykonáván dozor jak úřadem Veřejného ochránce práv, tak nevládními nebo mezinárodními organizacemi, které se zabývají ochranou práv osob omezených na osobní svobodě a procedury navracení, kde je prováděn v souladu s unijním právem monitoring návratového procesu úřadem Veřejného ochránce práv. Pokud se jedná o problematiku zranitelných osob, zejména nezletilých dětí, dbá ČR na důslednou aplikaci legislativy a dodržování mezinárodních závazků zajišťujících jejich ochranu jak při transpozici do vnitrostátní legislativy, tak při výkonu státní správy v praxi.

Pokud se jedná o ochranu osobních údajů, u všech orgánů působících v oblasti ochrany vnějších hranic a navracení je jmenován pověřenec pro ochranu osobních údajů. Dohled nad orgány s přístupem k osobním údajům zajišťuje Úřad pro ochranu osobních údajů. Oblast ochrany osobních údajů je prověřována také v rámci schengenského hodnocení, jakož i v rámci národních autoevaluací ochrany osobních údajů. Doporučení plynoucí z provedených hodnocení jsou součástí úkolů v Národním schengenském plánu. S cílem pokrýt celou oblast ochrany vnějších hranic a navracení bude do národních autoevaluací ochrany vnějších hranic a navracení zahrnuto systematické hodnocení stavu v oblasti základních práv, včetně ochrany osobních údajů.

Číslo cíle	Cíl	Priorita	Gestor	Spolup.	Termín plnění
12/1	Zajistit pravidelné školení osob působících při ochraně vnějších hranic a navracení v oblasti základních práv, s využitím poznatků získaných z činnosti agentury FRA, Úředníka pro otázky základních práv agentury Frontex a Vysokého komisaře OSN pro uprchlíky, jakož i z případné spolupráce s vybranými členskými státy.		MV (OAMP, PČR)	MF (CS)	2021
12/2	Zajistit pravidelné školení osob působících při ochraně vnějších hranic a navracení v oblasti ochrany osobních údajů.		MV (OAMP, PČR)	MF (CS) ÚOOÚ	2021
12/3	Zahrnout do národních autoevaluací ochrany vnějších hranic a navracení systematické hodnocení stavu v oblasti základních práv, včetně ochrany osobních údajů.	P	MV (OAMP, PČR)	VOP ÚOOÚ	2024
12/4	Implementovat pokyny agentury Frontex týkající se společného přístupu k ochraně osobních údajů.		MV (OAMP, PČR)	MF (CS) ÚOOÚ	2024

Seznam zkratek

AGAS – systém dohledu nad vzdušným prostorem

ANACEN – Analytické centrum pro ochranu státních hranic a migraci

API – informace o cestujících předávané předem (Advance Passenger Information)

CEPOL – Evropská policejní akademie

CIRAM – společný model integrované analýzy rizik (common integrated risk analysis model)

EES – Systém vstupu/výstupu (Entry/Exit System)

ECRIS-TCN – systém pro identifikaci členských států, jež mají informace o předchozích odsouzeních státních příslušníků třetích zemí v EU

ETIAS – Evropský systém pro cestovní informace a povolení (European Travel Information and Authorisation System)

EURINT – Iniciativa pro evropskou integrovanou správu navracení (European Integrated Return Management Initiative)

EURLO – evropská síť styčných úředníků pro navracení (European Return Liaison Officers)

Eurodac – elektronická databáze otisků prstů žadatelů o azyl (European Dactyloscopy)

EUROSUR – Evropský systém ostrahy hranic

FADO – Falešné a pravé doklady online (False and authentic documents online)

FRA – Agentura EU pro základní práva (European Union Agency for Fundamental rights)

Frontex – Evropská agentura pro pohraniční a pobřežní stráž

ICT – informační a komunikační technologie

MEDEVAC – zdravotně humanitární program Ministerstva vnitra ve třetích zemích

MD – Ministerstvo dopravy

MF – Ministerstvo financí

MSp – Ministerstvo spravedlnosti

MV – Ministerstvo vnitra

MZd – Ministerstvo zdravotnictví

MZV – Ministerstvo zahraničních věcí

NCKD – Národní centrum pro kontrolu dokladů

NSCOH – Národní situační centrum ochrany hranic

NSP 2014 – Národní schengenský plán 2014

OAMP – Odbor azylové a migrační politiky Ministerstva vnitra

OBP – Odbor bezpečnostní politiky Ministerstva vnitra

OBSE – Organizace pro bezpečnost a spolupráci v Evropě

OFEUVV – Odbor fondů EU v oblasti vnitřních věcí

OSN – Organizace spojených národů

OTPR – Odbor tisku a public relations Ministerstva vnitra

PČR – Policie České republiky

PNR – Jmenná evidence cestujících (Passenger Name Record)

ŘSCP – Ředitelství služby cizinecké policie

SIS – Schengenský informační systém (Schengen Information System)

ÚOOÚ – Úřad pro ochranu osobních údajů

VIS – Vízový informační systém (Visa Information System)

VOP – Veřejný ochránce práv